

Förslag till nya föreskrifter: Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2013:41) om skyldigheter för djurhållare och för personal inom djurens hälso- och sjukvård (saknr D8)

Bakgrund

Naturvetarna har fått möjlighet att inkomma till Jordbruksverket med ett yttrande avseende Jordbruksverkets förslag till nya föreskrifter om skyldigheter för djurhållare och för personal inom djurens hälso- och sjukvård samt Jordbruksverket föreskrifter om läkemedel och läkemedelsanvändning. Förbundet kommer endast att yttra sig kring: Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2013:41) om skyldigheter för djurhållare och för personal inom djurens hälso- och sjukvård (saknr D 8).

Naturvetarna skickade in ett remissvar, daterat den 15 mars 2017, på Jordbruksverkets första förslag till nya föreskrifter. Jordbruksverket har efter att ha beaktat de synpunkter som myndigheten fick på sitt ursprungliga förslag, från olika remissinstanser, kommit fram till att det finns behov av att göra vissa ändringar.

Ändringarna avser följande punkter:

1. Undantag på nivå 3 ska endast få utföras på hund, katt och övriga djur som hålls för sällskap och hobby, dock inte på häst.
2. Vid sövning av djur och givande av narkotikaklassade läkemedel ska en veterinär befinna sig på platsen (inte endast en djursjukskötare).
3. För att få gå utbildning i en grundläggande utbildning i anestesi och smärtlindring ska man ha arbetat minst tre år.
4. Undantag på nivå 2 ska inkludera sedering av häst.
5. Utbildningarna ska avslutas med en examen.
6. Det ska inte vara möjligt att tillgodoräkna sig tidigare utbildningar i den grundläggande utbildningen i anestesi och smärtlindring.
7. Embryotransfer på får och get måste inte utföras på sövt djur, men lokal eller allmän bedövning ska användas.

De undantag som föreslås ska vara tidsbegränsade i sex år till den 31 december 2023.

Om Naturvetarna

Naturvetarna är fackförbundet för akademiker inom naturvetenskap. Våra 32 000 medlemmar arbetar bland annat inom livsvetenskaperna, miljö, jord, skog, de fysiska vetenskaperna, matematik, djurens hälso- och sjukvård och informationsteknologi. Förbundet representerar de djursjukskötare som är akademiskt utbildade.

Naturvetarnas synpunkter

På grund av den korta svarstiden har förbundet varit tvungen att frånga den av Jordbruksverket önskade ordningen för yttranden.

I Naturvetarnas remissvar, daterat den 15 mars 2017, lämnade förbundet endast synpunkter vad avser ”1. Möjlighet för personal som är verksamma inom djurens hälso- och sjukvård och som inte har legitimation att utföra fler arbetsuppgifter genom undantag från det så kallade behandlingsförbudet.” I remissvaret landar förbundet i att avstyrka förslaget i sin helhet. Bakgrunden till vårt ställningstagande framgår tydligt i vårt tidigare remissvar, varför vi inte upprepar argumenten här. De nu föreslagna ändringarna föranleder inte att förbundet ändrar åsikt i denna fråga, Naturvetarna avstyrker även detta förslag i sin helhet. Trots detta yttrar vi oss här nedan om ett par av de föreslagna ändringarna med mer specifika synpunkter.

Konsekvensutredning A.1.3 Längre arbetslivserfarenhet och A.1.5 Krav på examen

Utredningens förslag: Alla som ska gå en grundläggande utbildning i anestesi och smärtlindring måste ha arbetat i minst tre år inom djurens hälso- och sjukvård. Den grundläggande utbildningen ska avslutas med en examen. I det ursprungliga förslaget var kravet minst ett års arbetslivserfarenhet i branschen och ingenting nämndes avseende examen.

Naturvetarna har uttryckt att de tillfälliga undantagen, förutom att de inte är förenliga med god patientsäkerhet och djuromvårdnad, kommer att skapa en stor otydlighet i roller och ansvar. Att Jordbruksverket nu försöker göra ett i grunden dåligt förslag lite mer trovärdigt genom skarpare krav och en examen förknippad med utbildningen är bra på ett sätt men dåligt på ett annat när det gäller just otydligheten. Examenskravet är nämligen fortsatt otydligt och kvaliteten på utbildningen också oklar anser förbundet.

Det är fullt rimligt att de som ska gå utbildningen ska ha arbetat i minst tre år och att de får en examen efter avslutad utbildning. Problematiken kvarstår dock att de som examineras endast ska ha detta ansvar i sex år varefter deras examen, deras utbildning och de arbetsuppgifter som de har haft i sex år, samt deras minst 9 års erfarenhet i djurens hälso- och sjukvård, kommer att degraderas och vara värt noll på ett klockslag.

I det första förslaget som Jordbruksverket skickade ut tidigare i våras nämndes arbetsmiljöproblem som en av grunderna till att lägga förslaget om undantag från behandlingsförbudet. Förbundet anser hela denna hantering paradoxal då förslaget samtidigt lär skapa arbetsmiljöproblem. Vi har i denna process föreslagit en annan hantering av frågan då våra medlemmar uttryckt att just oklar rollfördelning är en bidragande orsak till arbetsmiljöproblemen i branschen.

Det är inte rimligt att låta individer investera tid och ansträngning i utbildning, även om denna är besvärande kort, samt ta ett större ansvar i sin tjänst för att på ett visst datum degradera dessa individer. Även om dessa individer inte är Naturvetarnas medlemmar anser vi som fackförbund att det är att be om en väldigt besvärlig arbetsmiljö i branschen framöver med en än större otydlighet.

Konsekvensutredning A.1.6 Ingen möjlighet att tillgodoräkna sig tidigare utbildningar

Utredningens förslag: Möjligheten att få tillgodoräkna sig tidigare utbildningar, som uttrycktes i det ursprungliga förslaget, har tagits bort.

Flera remissinstanser anser att det är orimligt och i vissa fall olämpligt att kursanordnare ska bedöma om en person ska få tillgodoräkna sig tidigare utbildningar samt att det gör bestämmelserna otydliga.

Naturvetarna delar synpunkterna från de remissinstanser som yttrat sig i frågan att det är orimligt att kursanordnare ska bedöma tillgodoräkning av tidigare utbildningar. Det är en alltför stor risk kring jäv inbyggd i detta. Att detta nu ändras i föreliggande förslag är bra. Det sätter dock fingret på ett grundproblem som måste lösas givet att det nu verkar som att detta förslag, trots alla sina brister, ser ut att bli verklighet.

För att från myndighetshåll kunna vidhålla någon typ av kontroll över patientsäkerhet och djuromvårdnad under dessa sex år krävs att Jordbruksverket tar ett hårdare/tydligare grepp om kurserna och reglerar kursanordnare anser Naturvetarna. I föreskrift Saknr D 8 står i 8 Kap. Övriga bestämmelser i 1 § att "Länsstyrelsen utövar offentlig kontroll över efterlevnaden av bestämmelserna i denna författning." Vidare beskrivs att detta har sin grund i förordningen (2009:1386) om verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård samt av djurskyddsförordningens (1988:539) 59 §.

Som Naturvetarna tolkar denna skrivning är det således också Länsstyrelsen som ska utöva offentlig kontroll för att se till att intentionerna i de kurser som beskrivs, i bilagorna till föreskriften, efterlevs. Att till exempel motverka jävsproblematik är en sådan. Givet att djurskyddskontroller inte fungerar särskilt väl i nuläget och då Jordbruksverket själva i sin rapport *Djurskyddskontrollen 2016* konstaterat detsamma behöver Jordbruksverket få en bättre kontroll över de kurser som framöver kommer erbjudas och reglera kursanordnare.

I rapporten om djurskyddskontrollen skrivs nämligen att under 2016 har länsstyrelserna fördelat färre antal årsarbetskrafter på att genomföra djurskyddskontroller än tidigare år. Det har inneburit färre antal djurskyddskontroller totalt och att länsstyrelserna under 2016 genomfört bara 698 kontroller av djurhälsopersonal, vilket motsvarar 10 procent av kontrollobjekten. 90 procent av kontrollobjekten inom djurens hälso- och sjukvård har således inte varit föremål för någon kontroll alls under 2016.

Det faller på sin egen orimlighet att i detta läge införa undantag för djurhälsopersonal om man dessutom förlitar sig på att Länsstyrelserna ska kunna utöva offentlig kontroll i detta avseende i någon större utsträckning. Mot denna bakgrund anser Naturvetarna att ett absolut minimum om detta förslag ska genomföras är att kurserna och kursanordnare på något sätt, exakt hur detta ska ske överlåter vi till Jordbruksverket att arbeta fram, är certifierade och/eller reglerade av Jordbruksverket på ett djupare plan än vad som är fallet idag.

Risken att kurser inte genomförs på ett tillfredställande sätt samt att den djurhälsopersonal som genomgått en dåligt genomförd kurs aldrig blir föremål för kontroll är alltför stor för att negligeras enligt Naturvetarna. Jordbruksverket måste vara en garant för att dessa kurser och den djurhälsopersonal som genomgått dessa kurser uppfyller minimikraven anser förbundet.

Avslutande reflektioner

Slutligen vill Naturvetarna, liksom i sitt första remissvar, understryka att arbetsgivare genom lön, villkor och arbetsförhållanden måste visa att djursjukskötare är ett attraktivt

yrke och ett yrke där man eftertraktar fler djursjukskötare på heltid; till exempel sådana som lämnat yrket, djursjukskötare från utlandet och sådana som inte orkar att arbeta heltid i nuläget. Detta gäller helt oavsett om bristen på djursjukskötare är akut eller inte i nuläget, vilket fortfarande inte är styrkt utom all tvekan enligt förbundet. Utifrån Naturvetarnas lönestatistik för de senaste åren kan någon sådan tydlig tendens, att lönenivåerna blivit mycket högre och att löneutvecklingen varit speciellt gynnsam för djursjukskötare, inte skönjas.

Hur man organiserar arbetet, schemalägger samt att göra personalen mer delaktig överlag har även det en stor betydelse för hur man på bästa sätt kan nyttja kompetenser i verksamheter och uppnå en positiv arbetsmiljö. En god arbetsmiljö bygger på meningsfullhet, tydliga förväntningar och möjlighet att påverka sin arbetssituation. Att få till tydliga team med klara rollfördelningar är viktigt.¹ Detta finns det belägg för i forskning. Att arbetsmiljön skulle gynnas av mer otydlighet finns det å andra sidan, enligt Naturvetarnas kännedom, inget belägg för i forskning.

NATURVETARNA

Per Klingbjer
Förbundsdirektör

Kristofer Jerving
Utredare

---

¹ Naturvetarna får tvärt emot signaler från våra medlemmar att många djursjukskötare fortfarande gör många arbetsuppgifter som inte framstår som ett optimalt nyttjande av den kompetens som legitimationen ger, speciellt inte i en situation där det är brist på kompetensen.